

**ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ**

БІБЛІОТЕКА І ГРОМАДА В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

(РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Луцьк, 2024

УДК 021.8(477.32)

Б 62

Бібліотека і громада в реаліях сьогодення (за результатами дослідження) / Волин. ОУНБ ім. Олени Пчілки ; уклад. Н. Харчук. – Луцьк, 2024. – 18 с.

З метою вивчення стану мережі публічних бібліотек у громадах області та діяльності книгозбірень в реаліях сьогодення проведено дослідження на тему: «Бібліотека і громада в реаліях сьогодення».

Видання включає аналітичну довідку з результатами дослідження публічних бібліотек територіальних громад області станом на 1 вересня 2024 року.

Автор-упорядник: Н. Харчук

Відповідальна за випуск: Н. Граніч

ОБГРУНТУВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ «БІБЛІОТЕКА І ГРОМАДА В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ»

Публічні бібліотеки Волині в реаліях сьогодення та в період воєнного стану намагаються бути ближчими до кожного користувача. Пропонують скористатися широким спектром бібліотечно-інформаційних офлайн та онлайн-послуг, започатковують роботу нових проєктів, беруть участь у грантовій діяльності.

Мережа публічних бібліотек Волині впродовж 2023 року змін не зазнала. Станом на 31 грудня 2023 року її чисельність становила 503 книгозбірні. У 2024 році процес реорганізації бібліотек продовжується і сьогодні є потреба в аналізі стану мережі публічних бібліотек громад Волині та вивчення їх діяльності в реаліях воєнного стану.

Мета дослідження: вивчення стану мережі публічних бібліотек у громадах області та діяльності книгозбірень в реаліях сьогодення (станом на 1 вересня 2024 року).

Завдання дослідження:

- виявлення змін в мережі бібліотек громади;
- уточнення чисельності книгозбірень, які були закриті та не проводили обслуговування користувачів впродовж року;
- вивчення участі бібліотек у грантовій діяльності;
- виділення коштів на придбання нової літератури та передплату періодичних видань;
- зміни у матеріально-технічній базі книгозбірень у громаді;
- співпраця бібліотек з іншими установами, організаціями у громаді, у т.ч. з волонтерськими;
- бібліотеки як офіційні Хаби цифрової освіти, надання онлайн-послуг користувачам;
- підвищення професійного рівня бібліотечних працівників, зокрема навчання цифровій грамотності.

Об'єкт дослідження: публічні бібліотеки територіальних громад області.

Етапи дослідження:

- I етап (серпень) – розробка програми та методики дослідження, розсилання анкет;
- II етап (вересень) – збирання матеріалів дослідження;
- III етап (жовтень) – аналіз та узагальнення отриманих матеріалів, розробка на їх основі висновків та пропозицій.

Методика дослідження:

вирішення поставлених у дослідженні завдань передбачає застосування для збору інформації методу анкетування: онлайн-опитування (Google-диск).

АНКЕТА (ОНЛАЙН-ОПИТУВАННЯ)

Науково-методичний відділ Волинської ОУНБ ім. Олени Пчілки проводить регіональне опитування з метою дослідження стану мережі публічних бібліотек у громадах області та діяльності книгозбірень в реаліях воєнного стану (станом на 1 вересня 2024 року). Просимо до 20 вересня 2024 року дати відповіді на запропоновані питання в розрізі громади (одна зведена анкета щодо роботи публічних бібліотек громади).

1. Назва територіальної громади
2. Мережа публічних бібліотек громади (кількість бібліотек станом на 1.09.2024 р.)
3. Якщо відбулися зміни мережі у 2024 році (ліквідація, реорганізація тощо) – вкажіть які?
4. Чи планується зміна мережі публічних бібліотек у громаді у 2024 році (вкажіть які) ?
5. Чи є у громаді публічні бібліотеки, які були закриті та не проводили обслуговування користувачів впродовж року (вкажіть назви бібліотек) ?
6. Якщо так, вкажіть причини по яких ці бібліотеки були закриті та не проводили обслуговування користувачів впродовж року?
7. Чи застосовувалися до публічних бібліотек громади у 2024 році режими «простою» (вкажіть терміни та кількість бібліотечних працівників, які перебували у простої) ?
8. Вкажіть кількість працівників, які розраховалися з роботи впродовж року
9. Грантова діяльність бібліотек у 2024 році (назва проєкту та короткий опис)
10. Чи виділялися громадою кошти у 2024 році на придбання нової літератури (вкажіть суму) ?
11. Чи виділялися кошти на передплату періодичних видань (вкажіть суму) ?

12. Чи виділялися кошти на покращення матеріально-технічної бази (ремонтні роботи, придбання комп'ютерної техніки, меблів і т.д.) ?

13. Співпраця бібліотек з іншими установами, організаціями у громаді (вказіть з якими), в т.ч. з волонтерськими

14. Чи надає бібліотека онлайн-послуги користувачам ?

15. Якщо так, то які онлайн-послуги надаються (перерахуйте)

16. Які бібліотеки громади є офіційними Хабами цифрової освіти (перерахуйте) ?

17. Чи бібліотечні працівники підвищували свій професійний рівень впродовж року (так, ні) ?

18. Якщо так, то назвіть найбільш популярні засоби підвищення кваліфікації бібліотекарів вашої громади

19. Вкажіть актуальні теми та питання, які бібліотекарі вашої громади хотіли б розглянути у 2025 році

20. Чи знайомі бібліотечні працівники вашої громади з офіційним порталом «Дія. Освіта» (так, ні)

21. Якщо так, то чи проходили бібліотечні працівники навчання на платформі «Дія. Освіта» (так, ні)

22. Вкажіть кількість бібліотекарів, які отримали сертифікати після проходження «Цифрограм для бібліотекарів» (сайт «Дія. Освіта»)

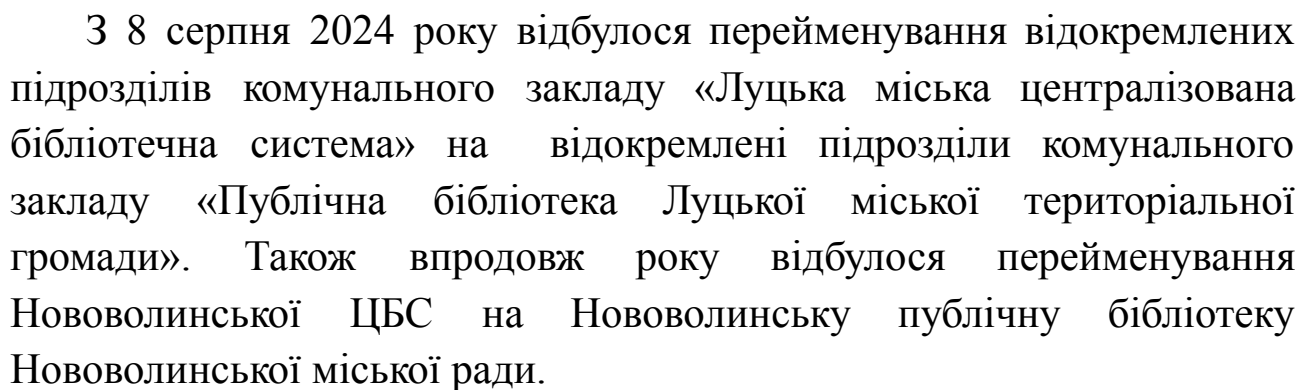
23. Посада та прізвище, ім'я виконавця, який заповнював анкету

24. Контактний номер телефону

25. Адреса електронної пошти

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до результатів опитування відбулися зміни мережі публічних бібліотек області. Ліквідовано Ратнівську бібліотеку-філію для дітей за погодженням Міністерства культури та інформаційної політики України (лист №06/12/6885-23 від 07.08.2023 року «Щодо погодження реорганізації закладів культури»).

6

Чи планується зміна мережі публічних бібліотек у громаді у 2024 році
(вказіть які) ?

51 відповідь

Впродовж року в області були закриті та не проводили обслуговування користувачів 17 публічних бібліотек таких територіальних громад: Литовезька (бібліотеки сіл Заболотці, Литовеж), Павлівська (бібліотека с. Колона), Любешівська (бібліотеки сіл Великий Курінь, Зарудче, Підкормілля, Седлище, Угринів), Прилісненська (бібліотека с. Лишнівка), Сошиченська (бібліотека с. Залісся), Шацька (бібліотека с. Грабове), Боратинська (бібліотека с. Коршів), Городищенська (бібліотеки сіл Бережанка, Михлин, Угринів), Колодязненська (бібліотека с. Білашів), Підгайцівська (бібліотека с. Новокотів).

Серед причин закриття та не обслуговування користувачів – відсутність працівників, відпустка по догляду за дитиною, відпустка.

З початку повномасштабної війни для бібліотечних працівників публічних бібліотек області практикується застосування режимів «простою». Усього в режимі «простою» впродовж року перебували 105 бібліотечних працівників публічних бібліотек області. Найбільші терміни – з 1 березня 2022 року по сьогоднішній день перебувають працівники Камінь-Каширської, Забродівської, Велимченської громад. Працівники Любешівської селищної громади виведені з «простою» 1.08.2024 р.

<i>№з/п</i>	<i>Назва громади</i>	<i>Кількість бібліотечних працівників</i>	<i>Терміни</i>
1.	Камінь-Каширська	21	з березня 2022 р. –
2.	Любешівська	26	11.03.2022-01.08.2024
3.	Сошичненська	9	з червня 2024 р. –
4.	Велимченська	2	з 2022 р. –
5.	Головненська	7	січень-березень 2024 р.
6.	Старовижівська	7	квітень, вересень 2024 р.
7.	Колківська	12	4 місяця
8.	Заболоттівська	5	6 місяців
9.	Забродівська	8	з 14.03.2022 –
10.	Ратнівська	3	березень-квітень, червень-липень 2024 р.
11.	Самарівська	5	з січня 2024 р. –

На питання «Вкажіть кількість працівників, які розраховалися з роботи впродовж року» отримали таку відповідь – 36.

Публічні бібліотеки Волині беруть активну участь у грантовій діяльності та цим сприяють залученню додаткових коштів на розвиток своїх книгозбірень. Так, впродовж 2024 року відбувалася реалізація грантового проєкту «ЯК ВДОМА: створення креативного простору для внутрішньо переміщених осіб на базі бібліотек Луцької МТГ» в межах програми «Єднання заради дії», що втілюється Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX в Україні) за підтримки Державного департаменту США, про що була укладена партнерська угода між Волинською обласною громадською організацією «Перспективи Волині», департаментом культури Луцької міської ради та комунальним закладом «Луцька міська централізована бібліотечна система». Проведено 16 різноманітних заходів на підтримку внутрішньо переміщених осіб, адаптацію їх у життя громади, а саме: ресурсні зустрічі, тренінги з ораторського мистецтва, майстер-класи, кінопокази, вистави, настільні ігри, які відвідали 220 осіб, з них 108 – з числа ВПО.

У вересні 2024 року на базі бібліотек громади стартував грантовий проєкт «Разом сильніші: підтримка та розширення

можливостей національних меншин у Луцьку під час війни» за фінансування проєкту Ради Європи «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин та зміцнення стійкості національних меншин і ромів в Україні». Проєкт спрямований на створення сприятливого та інклюзивного середовища для національних меншин у Луцьку, допомагаючи їм долати виклики, спричинені війною, та формувати більш стійку й спроможну громаду. У межах реалізації проєкту передбачено організацію та проведення круглих столів, ресурсних зустрічей і психологічних консультацій, воркшопів з підприємництва, адвокації та лідерства.

Бібліотека с. Машів Вишнівської сільської громади перемогла у конкурсі на обрання двох громад з Волинської області із числа 10 громад-партнерок HOVERLA/проєкт USAID в Україні для створення публічних просторів для взаємодії та громадської активності, оголошеному ГО «Волинський Інститут Права». Бібліотека запропонувала ідею перетворити свою установу на багатофункціональний громадський центр, де місцеві жителі могли б зустрічатися, обмінюватися думками, організовувати різноманітні заходи та брати участь у соціальних і культурних ініціативах. Завдяки перемозі в конкурсі, бібліотека отримала підтримку для реалізації цього проєкту, включаючи можливість модернізації простору, закупівлі необхідного обладнання та проведення навчальних програм для активістів і місцевих жителів. Проєкт був реалізований завдяки співфінансуванню. Грантодавець виділяв кошти лише на меблі та техніку, а КЗ «Центр культури, мистецтва, естетичного виховання і спорту» Вишнівської сільської ради зобов'язався виконати необхідні ремонтні роботи.

Наприкінці 2023 року Торчинська публічна бібліотека взяла участь у конкурсі грантів в рамках проєкту «Криза в Україні: Реагування та відновлення з урахуванням потреб людей з інвалідністю під керівництвом та за координації організацій осіб з інвалідністю (2-га фаза)», який ГС «ВГО «НАІУ» реалізовувала спільно з Європейським Форумом з питань інвалідності (The European Disability Forum (EDF)). За результатами конкурсного

відбору проєкт зі створення «Доступного простору «Крила» при Торчинській публічній бібліотеці було підтримано грантодавцями. Ідея проєкту полягала в організації зовнішнього доступу до бібліотеки за допомогою спеціальних архітектурних рішень, так і в організації внутрішнього комфортного простору бібліотеки, що передбачає вільний доступ до інформації, комунікації та дозвілля людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Нововолинська публічна бібліотека здобула перемогу в проєкті «Простір для усіх та кожного NovoSpace», залучивши 1 000 060 грн.

Публічна бібліотека Локачинської селищної ради взяла участь у проєкті «Вдосконалення урядування, орієнтованого на громадян, на Волині», який втілювала ГО «Волинський Інститут Права» за підтримки USAID «ГОВЕРЛА». В результаті перемоги отримали кошти в сумі 240 тис. грн. на облаштування публічного простору «Центр громадських консультацій та комунікацій», що відкрився на базі бібліотеки.

У Шацькій публічній бібліотеці відкрито Центр Активності Громадян – новий, сучасний простір для зустрічей, креативних ідей та подій облаштований завдяки співпраці Шацької селищної ради та партнерів з українсько-швейцарської Програми EGAP. Центр доступний і для маломобільних мешканців.

Проєкт «Інтеграційний дитячий простір» спільно з благодійним фондом «Рокада» Волинь реалізований у бібліотеці-філії для дітей Публічної бібліотеки Камінь-Каширської міської ради та Дубівській публічно-шкільній бібліотеці Дубівської сільської ради.

Впродовж року органами місцевої влади виділялися кошти на придбання нової літератури, передплату періодичних видань та покращення матеріально-технічної бази. З 52 територіальних громад області кошти на придбання нової літератури виділили лише 17 громад. Це становить 32,7% від загальної кількості опитаних. Найбільше коштів виділено такими громадами: Луцькою (420 тис. грн), Вишнівською (120 тис. грн), Любомльською (100 тис. грн), Горохівською (94 тис. грн), Ковельською (89 тис. 879 грн), Боратинською (80 тис. грн).

23 (44,2%) громади Волині мали можливість передплатити періодичні видання для відвідувачів своїх бібліотек у цьому році. Серед них найбільші суми отримали бібліотеки громад: Луцької (99 тис. грн), Ковельської (42 тис. 830 грн), Рожищенської (40 тис. грн), Горохівської (35 тис. грн), Локачинської (34 тис. 960 грн).

Матеріально-технічна база покращилася у книгозбірнях 20 громад області (38,5%). В Луцькій міській громаді придбано комп'ютерну техніку на суму 97 тис. 785 грн, а в Горохівській – 64 тис. 650 грн. Крім того, придбано меблі для книгозбірень громад: Луцька – 105 тис. 522 грн, Локачинська – 240 тис. грн (телевізор, акустична система, ноутбуки, меблі). Ремонтні роботи здійснено у Публічній бібліотеці Локачинської селищної ради на суму 359 тис. 320 грн, бібліотеці-філії №6 КЗ «Публічна бібліотека Луцької міської територіальної громади» – 198 тис. 870 грн, Торчинській публічній бібліотеці – 40 тис. грн. і т. д.

Інформація щодо виділення коштів на придбання нової літератури, передплати періодичних видань та покращення матеріально-технічної бази наведена в таблиці:

<i>№з/п</i>	<i>Назва громади</i>	<i>Кошти на придбання нової літератури (грн)</i>	<i>Кошти на передплату періодичних видань (грн)</i>	<i>Кошти на мат.-тех .базу (грн)</i>
1.	Володимирський район			
1.	Володимирська міська громада			
2.	Затурцівська сільська громада			
3.	Зимнівська сільська громада			
4.	Іваничівська селищна громада		8 060	
5.	Литовезька сільська громада			+
6.	Локачинська селищна громада	6 080	34 960	599 320
7.	Нововолинська міська громада			25 000
8.	Оваднівська сільська громада			
9.	Павлівська сільська громада			
10.	Поромівська сільська громада			
11.	Устилузька міська громада		25 000	
2.	Камінь-Каширський район			
12.	Камінь-Каширська міська громада	70 000		+
13.	Любешівська селищна громада	15 000		1 300

14.	Маневицька селищна громада			
15.	Прилісненська сільська громада			
16.	Сошичненська сільська громада			
3.	Ковельський район			
17.	Велимченська сільська громада	15 000	5 000	
18.	Велицька сільська громада			
19.	Вишнівська сільська громада	120 000	23 000	+*
20.	Голобська селищна громада	25 000	13 000	+*
21.	Головненська селищна громада		26 000	+*
22.	Дубечненська сільська громада	20 000		+*
23.	Дубівська сільська громада			18 000
24.	Заболоттівська селищна громада			
25.	Забродівська сільська громада	30 000	19 000	
26.	Ковельська міська громада	89 879	42 830	40 000
27.	Колодяжненська сільська громада			+*
28.	Луківська селищна громада		10 000	
29.	Люблинецька селищна громада			
30.	Любомльська міська громада	100 000	25 000	
31.	Поворська сільська громада		4 000	
32.	Ратнівська селищна громада		20 985	
33.	Рівненська сільська громада	10 000		8 000
34.	Самарівська сільська громада			
35.	Сереховичівська сільська громада			
36.	Смідинська сільська громада		19 492	+*
37.	Старовижівська селищна громада		9 751	
38.	Турійська селищна громада		5 000	
39.	Шацька селищна громада			
4.	Луцький район			
40.	Берестечківська міська громада		+*	+*
41.	Боратинська сільська громада	80 000		
42.	Городищенська сільська громада	50 000		
43.	Горохівська міська громада	94 000	35 000	64 650
44.	Доросинівська сільська громада			
45.	Ківерцівська міська громада		7 500	63 000
46.	Колківська селищна громада			
47.	Копачівська сільська громада	15 000	10 122	
48.	Луцька міська громада	420 000	99 000	402 177
49.	Мар'янівська селищна громада	10 000	375	
50.	Олицька селищна громада			+*
51.	Підгайцівська сільська громада			
52.	Рожищенська міська громада		40 000	+*
53.	Торчинська селищна громада			40 000
54.	Цуманська селищна громада			

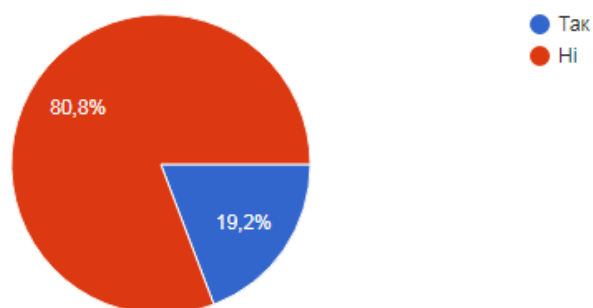
+ відповідь «так» (без роз'яснення чи суми)

Співпраця з різними установами та організаціями, в тому числі з волонтерськими, є важливою складовою успішного розвитку бібліотеки у громаді. Серед 52 опитаних респондентів бібліотечні установи 41 (78,8%) громади співпрацюють з закладами дошкільної, шкільної та позашкільної освіти, культури, медицини, молодіжними центрами («Місто ідей» Ковельська ТГ), а також місцевими волонтерами, волонтерськими центрами та організаціями: «З рук в руки» (Колківська ТГ), «Серце патріота» (Луцька ТГ), «Подаруй громаді крихітку себе» (Сошичненська ТГ), «Щит» (Горохівська ТГ). Крім того, налагоджена тісна співпраця з благодійними та громадськими організаціями: «Нова ідея» (Зимнівська ТГ), «Локачинський осередок комунікації» (Локачинська ТГ), «Нові крила», «Незламні нововолинці», «Спілка ветеранів АТО» (Нововолинська ТГ), «Довіра» (Маневицька ТГ), «Наша файна громада» (Вишнівська ТГ), «Діємо вже» (Дубівська ТГ), «Союз Українок» (Ковельська ТГ), «Перспективи Волині», «Творчість заради життя» (Луцька ТГ), «Молодіжна», «Чарівне янголятко» (Торчинська ТГ).

Значущою та потрібною є освітня та дозвіллева діяльність бібліотек. Під час воєнного стану бібліотеки залишаються місцем зустрічі не тільки з книгою, а й з людьми, осередком відпочинку, дозвілля. Спільно з вищеперерахованими організаціями проводяться різноманітні заходи. Також бібліотеки громад області пропонують віддаленим користувачам можливості у задоволенні бібліотечно-інформаційних потреб в онлайн-форматі.

Чи надає бібліотека онлайн послуги користувачам

52 відповіді

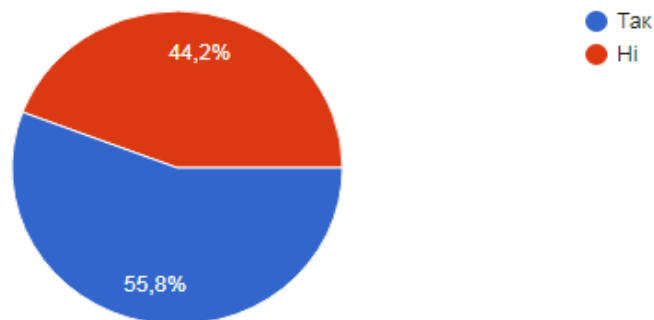
Серед опитаних респондентів тільки 19,2% надають такі послуги. На питання «Які онлайн-послуги надаються?» отримали такі відповіді: анонси культурно-мистецьких заходів, новинок книжкових надходжень, надсилання файлів, документів електронною поштою, онлайн-довідка.

Щодо офіційних бібліотек-Хабів цифрової освіти, то їх відповідно до опитування нараховується 60 установ, які надають відвідувачам можливість користування стаціонарними персональними комп'ютерами бібліотеки з доступом до мережі Інтернет, допомагають у використанні Інтернету для пошуку інформації та онлайн-спілкування, в оплаті комунальних платежів, придбання квитків, отримання витягів, довідок, реквізитів з Дії та Приват24, тощо. Такі бібліотеки області надають увесь спектр навчально-консультаційних та довідкових послуг, допомагають відвідувачам в освоєнні цифрової грамотності через використання сайту «Дія. Освіта».

На запитання «Чи бібліотечні працівники підвищували свій професійний рівень впродовж року?» отримали 44,2% позитивних відповідей.

Чи бібліотечні працівники підвищували свій професійний рівень впродовж року

52 відповіді

Найбільш популярними засобами підвищення кваліфікації є онлайн та офлайн навчання, які проводить Волинська ОУНБ ім. Олени Пчілки: дистанційне навчання, семінари, практикуми, вебінари, онлайн-школа професійної майстерності «Бібліотечний професіонал», обласна школа молодого бібліотекаря «Професіоналізм + креативність = сучасний бібліотекар», тренінги РТЦ. Також серед форм навчання було зазначено і проходження серіалів на платформі «Дія. Освіта». Найбільш повну та вичерпну відповідь надала Луцька громада: «Одним з найбільш доступних засобів підвищення кваліфікації, на сьогодні, є участь в офлайн та онлайн-тренінгах, вебінарах, семінарах організованих ВГО Українська бібліотечна асоціація, департаментом культури Луцької міської ради, обласними бібліотеками, громадськими організаціями. Працівники бібліотек брали участь у VIII занятті обласної школи молодого бібліотекаря «Професіоналізм + креативність = сучасний бібліотекар», базовому тренінгу «Молодіжний працівник», тренінгу «Фандрейзинг та проєктний менеджмент для громадських організацій, що працюють з національними меншинами» тощо».

Серед важливих тем та питань, які бібліотечні працівники публічних бібліотек області планують розглянути більш детально можна виділити такі: грантова діяльність бібліотек, зокрема написання проєктних заявок, інвентаризація бібліотечного фонду в сучасних умовах, інноваційні онлайн-форми роботи та онлайн-

послуги у бібліотеках, цифрова грамотність та онлайн-безпека, бібліографічна робота, використання штучного інтелекту у бібліотечній діяльності, професійне вигорання бібліотекарів, робота в соціальних мережах, створення якісного контенту, кадрове діловодство, інноваційні форми роботи і т. д.

Навчання, підвищення кваліфікаційного рівня працівників бібліотек, зокрема навчання цифровій грамотності є одним з основних напрямків професійного зростання. Тому було запропоноване питання «Чи знайомі бібліотечні працівники з офіційним порталом «Дія. Освіта». 78,8% опитаних відповіли «так», а 55,8% – уже пройшли навчання на цій платформі.

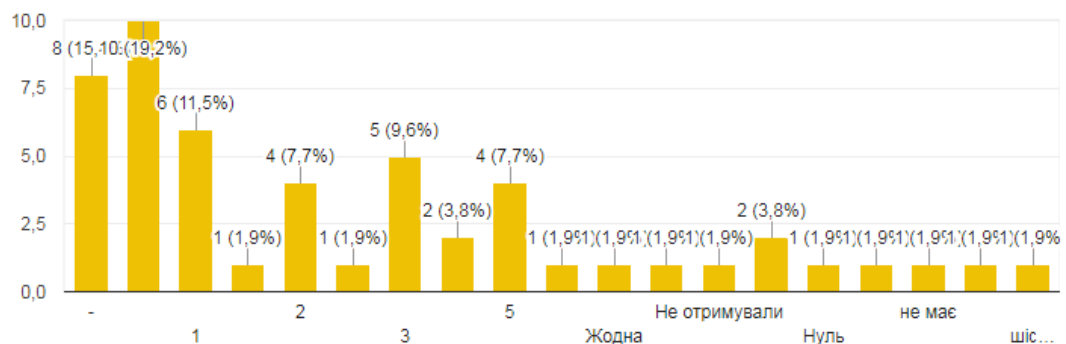

19 червня 2024 року на платформі «Дія. Освіта» запустили два нові інструменти з цифрової грамотності для працівників бібліотек: рамку цифрових компетентностей та цифрограм для бібліотекарів. Впровадження цих інструментів для бібліотечних працівників допоможе підвищити їхню кваліфікацію та ефективніше працювати з потребами сучасних користувачів.

Вкажіть кількість бібліотекарів, які отримали сертифікати після проходження «Цифрограм для бібліотекарів» (сайт «Дія. Освіта»)

 Копіювати

52 відповіді

Завдяки рамці цифрової компетентності та тесту Цифрограм бібліотеки будуть краще підготовлені до підтримки спільнот у навчанні цифрової грамотності та використанні цифрових ресурсів, що сприятиме розвитку цифрового суспільства.

Тест «Цифрограм для бібліотекарів» – це ефективний спосіб оцінити свої сильні сторони та отримати рекомендації для професійного розвитку. З числа опитаних, кількість бібліотекарів, які отримали сертифікати після проходження «Цифрограм для бібліотекарів» станом на 1 вересня становить 111 працівників з 25 ТГ.

Цифрова компетентність бібліотекаря – це здатність ефективно виконувати професійні обов'язки з використанням цифрових інструментів та ресурсів.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Станом на 1 вересня 2024 року мережа публічних бібліотек нараховує 502 книгозбірні, що на одну менше у порівнянні з 2023 роком. Процес реорганізації публічних бібліотек області триває.

В порівнянні з минулим роком збільшилася кількість бібліотек, які впродовж року не проводили обслуговування користувачів, а саме, були закриті для відвідувачів (на 4 бібліотеки більше у порівнянні з 2023 роком).

Серед негативних процесів бібліотечної діяльності області – впровадження режимів «простою» до бібліотечних працівників. В деяких громадах такий режим роботи не припиняється та продовжується.

Впродовж року розраховалося 36 бібліотечних працівника, а в багатьох громадах ці робочі місця залишаються вакантними.

Незважаючи на це бібліотеки беруть активну участь в грантовій діяльності та цим сприяють залученню додаткових коштів на розвиток своїх книгозбірень. Загальна сума залучених коштів для поповнення бібліотечних фондів новою літературою становить 1 170 тис. грн, на передплату періодичних видань – 483 тис. грн, на покращення матеріально-технічної бази – 1 261 тис. грн.

Бібліотеки області активно співпрацюють з установами, громадськими та благодійними організаціями, в т. ч. з волонтерськими, спільно проводячи заходи та надаються офлайн та онлайн-послуги користувачам, серед яких послуги цифрової грамотності.

Значну увагу приділяють бібліотечні працівники підвищенню кваліфікаційного рівня професійних знань та цифровій освіті.

Спираючись на результати дослідження рекомендуємо:

- зміни у мережі публічних бібліотек громади погоджувати з Міністерством культури та стратегічної комунікації України;
- не допускати впровадження режимів «простою» до бібліотечних працівників, що суперечить чинному законодавству;
- з метою забезпечення населення доступними бібліотечними послугами у громаді рекомендуємо заповнити вакантні місця, застосовуючи методи заохочення (повні посадові оклади, доплати, премії, тощо);

- бібліотечним установам брати активну участь у грантовій діяльності, співпрацювати з установами, організаціями, в т. ч. волонтерськими;
- залучати додаткові кошти для придбання нової літератури, передплати періодичних видань, покращення матеріально-технічної бази бібліотек;
- розширити репертуар онлайн-послуг користувачам;
- запровадити у громадах систему підвищення професійного рівня бібліотечних працівників шляхом участі у заходах з фахового розвитку та інформування про новації, та нові видання щодо професійної діяльності;
- сприяти у підвищенні цифрової грамотності бібліотечних працівників громади.

